

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXXIII. évfolyam. 91. szám.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illetően közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pfeiffer Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybcskerek, 1904.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, április 21.

A sztrájk.

Nagybcskerek, április 21.

(X) Tehát megint ott tartunk, hogy mi vagyunk a leghiresebb nemzete Európának. Mikor másfél évig tartott az obstrukció, mely az ország közgazdaságának megmérhetetlen kárt okozott, akkor is büszkék lehetünk, mert a parlamentek történetének legalaposabb ismerői megírták rólunk ujságban, folyóiratban, röpiratban és ki tudja miféle nyomtatott papírokon, hogy ez a világ legnagyobb és leghosszabb obstrukciója.

Azóta lenyeltük a békát s most újabb himévre tettünk szert, nagyobbra a régiénél. Most megírhatják rólunk, hogy a világ legnagyobb sztrájkja a magyaroké. S ez a sztrájk nem a szabók, sem a suszterek vagy bányatulajdonosok ellen fordul, hanem a — magyar állam ellen.

A kérdés az: igazuk van-e a vasuti tiszteknek és alkalmazottaknak vagy sem? A kérdésre így egyszerűen igennel vagy nemmel felelni, igen nehéz volna.

A vasutasok 1901 óta parkodnak azon, hogy fizetésüket megjavítsák. A viszonyok nem voltak-e arravalók, vagy a kormányok nem rokonszenveztek a vasutasok mozgalmával, azt most ne kulassuk, tény az, hogy a kormányok nem tettek e tekintetben semmit. És viszont tény az is, hogy a Tisza István gróf kabinetje komolyan vette a fizetésrendezés eszméjét minden téren, tehát a vasutasoknál is s ezt a komoly szándékát azzal dokumentálta, hogy javaslatot dolgozott ki.

Amennyire mi ismerjük a fizetésrendezési tervezetét, hét milliót kívánt a kormány a fizetések rendezésére fordítani. Az elégedetlenek erre azt mondták, hogy ez semmi. Vagy megadnak mindent, vagy felmondják a szolgálatot. És fel is mondták. Meg lett a világ legnagyobb sztrájkja s mi magyarok dicsekedhünk vele, hogy a miénk.

A leghálásabb és legnépszerűbb szózat ilyenkor a kormányt szidni. Hiszen ha a kormány engedett volna, akkor nem volna sztrájk és nem kellene arról tartanunk, hogy estére nem kapjuk meg a megszokott ujságunkat, kimarad levélpóstánk, a bankoknak nem küldhetik meg a váltókat, a kereskedőnek nem romlik el a vasuton heverő portékája, a kinek halottja van nem siethet a ravatalhoz, a kinek ügyes-bajos dolga van, otthon reked, egyszóval, hogy megakad minden forgalom és kereskedés az országban, mely a közelmúltban épen gazdaságilag oly nagy megpróbáltatáson ment keresztül.

Persze mindennek csak a kormány az oka. Ez az álláspont oly egyszerű és oly kényelmes. Csakhogy az a kormány, mely egyre-másra fényes tanujelét adja annak, hogy igenis javítani akarja a tisztviselők helyzetét, nem érdemel szemrehányást akkor, mikor a vasutasok fizetésére 7 milliót vesz fel a költségvetésbe. A kormánynak igenis számolnia kell azzal, hogy ezek az emelések sem mehetnek a végtelenségig, mert könnyen megeshetik, hogy az adófizető közönség összeroskad az új terhek alatt.

Hogy a vasutasok nem tarthatnak igényt fizetésemelésre, igazságos ember nem mondja ebben az országban, legyen bár miniszter vagy egyszerű adófizető pol-

gár. De hogy erre a rideg álláspontira, a sztrájkra nem volt szükség, az immár meggyőződése a közvéleménynek.

Hiszen csak nem tagadható, hogy a vasutasok ettől a kormánytól, mely első kérelmükre 7 millióval javítja a fizetésüket, bizvást elvárhatják, hogy akkor, mikor az ország gazdasági viszonyai kedvezőbbre fordulnak, ismét teljesíteni fogja jogos vagy méltányos igényeiket.

S aki erre figyelmezteti a vasutasokat, az sokkal jobb barátjuk, mint azok a parlamenti hősök, kik a tegnapi zajos ülésen is szükségesnek tartották a kormányt megtámadni azért, mert — tett valamit, holott eddig sose szóltak egy szót se, mikor a kormány — nem tett semmit. Elégedetlen, félvezetett embereket fel-lázítani, ellentállásra biztatni nem nehéz dolog. De épen azoknak, kikre az elégedetlenek hallgatnak, épen azoknak volna kötelességük a vasutasokat felvilágosítani arról, hogy a kormány egy szóval sem mondta, hogy óhajaik nem méltányosak, csak azt, hogy ezáltal nem teljesíthetők. A kormány a vasutasok illetményeinek szabályozását az ismert javaslattal nem végleges rendezésnek tervezte, hanem 7 milliót szánt arra, hogy egyelőre, a lehetőséghez képest teljesítse méltányos óhajukat.

A miniszterelnök ettől az állásponttól nem tért, nem térhetett el. Sem akkor, amikor kérték, sem most, mikor felemelt ököllel fenyegetőznek. A vasutasok félreismerték a kormány intencióját: A lázítók azt mondják, hogy nem akarnak rajtuk segíteni, pedig csupán annyi áll, hogy egyelőre nem lehet többet a fizetésemelésre áldozni. A félvezetett emberek ezt csakhamar be fogják látni s visszafognak térni a békés munkához, mert érzik, hogy amikor a magyar állam gazdasági élet megerősödik, az ő érdeküket sem fogják figyelmen kívül hagyni.

Öszintén sajnáljuk, hogy amugy is nehéz közéleti és gazdasági viszonyainkra még ezt a csapást mérte a gondviselés. De átfogunk esni ezen a krízisen is, mely remélhetőleg csak anyagi kárt hozott ránk, mert bizunk benne, hogy a komoly munkához szokott emberek nemcsak az agitátorok izgató szavára hallgatnak, hanem be fogják látni, hogy az állam annál jobban támogathatja őket, minél jobban szolgálják becsületes munkával. Ez a belátás fog véget vetni a világ legnagyobb sztrájkjának. S remélhetőleg mihamarább.

Az újabb eseményekről a következő értesüléseket adhatjuk:

Külföldi segítség a sztrájkolóknak.

Budapest, április 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) A vasutasok országos mozgalmi bizottságához a sztrájkolók segítségére külföldi szaktársaik a tegnapi nap folyamán több helyről küldtek nagyobb összegű pénzt. Így a poroszok 50 ezer márkát, a svájciak 50 ezer frankot, a franciák 150 ezer frankot, az osztrák-magyar államvasut-lársaságtól 60 ezer koronát, az olaszoktól 15 ezer lírát.

Örzik a vasutat.

A sztrájkzavarok természetesen szükségessé és indokoltá teszik a hatóságok részéről a legszigorubb óvintézkedéseket, nem annyira a vasuta-

sok miatt, mint inkább más gyanús elemekkel szemben, amelyek kísérletet tehetnek arra, hogy a zavarosban halálszszanak. Ezért a csendőrségek utasítást kaptak, hogy a vasuti raktárházakat vegyék őrizet alá. Ilyen utasítást kapott a nagybcskerek csendőrség is s még az éjjel folyamán ki is küldött a parancsnokság az elhagyott vasuti raktárházakhoz megfelelő számú csendőrt.

Az elfogott vasutasok.

Budapest, április 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tegnapi elfogott vasutasokat Vöröss László nyug. államtitkár és Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő köbenjárására Rudnay főkapitány tegnapi délután folyamán szabadon bocsátotta.

Egyezkedési tárgyalások.

Budapest, április 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) A vasutasok sztrájkja ügyében alakult békéltető-bizottság tegnapi reggel a demokrata körben tanácskozássra ült össze. Vöröss László nyug. államtitkár elvállalta az alkalmazottak és a kormány közötti közvetítést, de a sztrájkolók kijelentették, hogy addig, amíg elfogott társaik szabadon nem bocsátják, nem állanak szóba senkivel. Vöröss László és Vázsonyi Vilmos erre közbenjárt Rudnay főkapitánynál, aki azután elrendelte az elfogottak szabadon bocsátását.

Délelőtt 9 órakor a sztrájkbizottság összeült tanácskozássra. A tanácskozáson jelen voltak Vöröss László nyug. államtitkár, Hock János, Vázsonyi Vilmos, Lengyel Zoltán képviselők is. Hock János azt ajánlotta, hogy a fizetésrendezés ügyét választásuk külön a sztrájk ügyétől s először meg kell a sztrájkot szüntetni. A vasutasok eleinte igen sok kívánsággal állottak elő, mire Hock János fejtegetéseire redukálták kívánságaikat s a következőkben foglalták össze feltételeiket:

1. A mozgalom miatt senkinek bántódása ne legyen.
2. A gyűlést ma vagy holnap megtarthatják.
3. Szolgálati pragmatika.

4. Adassék mód arra, hogy fizetésrendezésük ügyében kimerítő memorandumot készíthessenek, mielőtt a pénzügyi bizottság megkezdené a törvényjavaslat tárgyalását.
5. Országos szövetség.

Vöröss László ezekkel a pontozatokkal azután fölkereste Tisza István gróf miniszterelnököt és Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert.

Vöröss László fél egy órakor megjelent a demokrata-körben, a sztrájkbizottsággal külön szobában vonult, a hol mintegy fél óráig tárgyaltak. Vöröss László tudatta, hogy a kormány előterjesztéseiből a következőket fogadta el:

1. A mozgalom miatt sem a jelenben, sem a jövőben bántódása nem lesz senkinek.
2. Csütörtökön megtarthatják a gyűlést.
3. Minden üzletvezetőség huszonöttagu küldöttséget választ, amely küldöttségek az országos gyűlésen megvitatják a fizetésrendezést és a pragmatikát. Végül
4. a kormány elfogadja az országos szövetséget is.

A sztrájkolók nem engednek.

A végrehajtó-bizottság a kormány engedékenységére úgy látszik vérszemet kapott, mert kijelentették, hogy a maguk részéről a tulnyomó részben teljesített

pontozatokat nem fogadják el, hanem holnap a gyűlés elé terjesztik.

Azután a vezetők kimentek a sztrájkolók közé a sztrájkanyára és kérdezték, hogy mit tegyenek.

— Maradjunk meg az 1901. évi memorandumnál, — kiáltották a vasutasok zajosan.

A vezetők kérték a vasutasokat, hogy fogadják el a kormány pontozatait, de a sztrájkolók nem engedtek. Erre a vezetők is kijelentették, hogy ők sem fogadják el a pontozatokat a gyűlésre való előterjesztés végett.

Közben hírül hozták a sztrájkolóknak, hogy a kormány az anyagiakban is hajlandó engedményeket tenni és elsejére állítólag egy millió hatszázezer korona pótlékot ígér a vasutasoknak.

A sztrájkolók azonban erre a hírre is azt jelentették ki, hogy nem engednek.

Ma délelőtt 10 órakor elértekezlet volt a sztrájk ügyében. Délután pedig megtartják a nagygyűlést. (Ezt a hírt a délutáni távirat megcáfolja. — A szerk.)

Nagybecskereken.

Nagybecskereken semmi változás nincs a pályaudvarok körül. Mindenütt csend és békeség uralkodik s az alkalmazottak várják a történéseket. A mozdonyok ma már nem pöfékelnek, a tűz kialudt belőlük s a fővárosi eseményektől függ, hogy meddig állanak tétlenül a bégaparti pályaudvaron.

Az áruraktárak körül négy csendőrből álló őrszolgálatot, bár maguk a vasutasok is vigyáznak a raktárakra.

A nagybecskereki alkalmazottak, úgy mint mindenütt, lázas érdeklődéssel várták a központból érkező híreket s nagy örömet keltett, mikor a külföldi vasutasok segítségéről hírt kaptak. A délután folyamán az érdeklődés a budapesti nagygyűlés felé irányult, amiről hírt azonban az itteni vasutasok csak másodkézből kaptak, mert Nagybecskerekről senki sem ment föl a nagygyűlésre. Hogy akár rendkívüli, akár rendes módon mikor nyílik meg nálunk a forgalom, azt még ma itt senki sem tudja.

Automobilon a nagygyűlésre.

Mint Szegedről és Aradról jelentik lapunknak, mindkét helyről nagyobb küldöttség ment föl Budapestre a mai gyűlésre. A vasutasok, nem használhatván a vasutat, automobilon mentek föl Budapestre.

*

Többi értesülésünket távirataink között adjuk.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Polgármesterek kongresszusa.** A törvényhatósági városok polgármesterei idei kongresszusukat Nagyváradon tartják. A kongresszust május 30-án kezdik. A városok nagy ügyei közül idáig alig van valami fölveve a kongresszus programjába. A meghívó szerint a házbéradó reformját és a kisipar ügyét fogják tárgyalni.

— **A zentai hid.** Az alispán átiratban értesítette Nagybecskerek városát, hogy a kereskedelmiügyi miniszternek 23790. számú leirata szerint Zenta város által építeni szándékolt tiszai hídra vonatkozólag az erre vonatkozó törvény értelmében a helyszíni bejárás magatartását elrendelte és a bejárás határidejéül folyó évi május hó 4-ik napjának délelőtt 10 óráját, összejöveteli helyül pedig az ottani városházát tűzte ki. A bejárást egyidejűleg a miniszter által megbízott Szántó Albert miniszteri osztálytanácsos fogja teljesíteni. Felhívja az alispán a város polgármesterét, hogy a városban levő nagyobb ipari vállalatot és vízszabályozási társulatot értesítse, hogy a tervek a bejárás előtt 15 napi időközzel Zenta város polgármesterénél lesznek közszemlélésre kitéve.

— **Ki akar katona lenni?** A m. kir. honvédelmi miniszter 1. a fumei haditengerészeti akadémiába, 2. a katonai alreáliskolába, 3. a két katonai akadémiába, 4. a katonatiszti leányok

nevelőintézetébe, 5. a m. kir. honvédfőreáliskolába és a honvéd Ludovica-Akadémiába való felvétel, illetve többrendbeli alapítványi hely betöltése iránt hirdeti pályázatot. Az 1—4. alatti pályázati hirdetések eredeti szövegükben Seidl L. W. és fia bécsi udvari könyvkereskedőnél, az 5. alatti „Tájékoztató a m. kir. honvéd Ludovica-Akadémiába való pályázók részére” című füzetekben a m. kir. honvéd kerületi parancsnokságoknál, továbbá a honvéd főreáliskola, illetve a Ludovica-Akadémia parancsnokságánál kaphatók.

— **Dr. Fialowski Béla** kir. törvényszéki orvos lakását az Uri-utcából a Váraljai-utca 5. számú ház első emeletére helyezte át.

— **A vasuti sztrájk hatása.** A vasutasok sztrájkja, különleges természeténél fogva, mondhatni, hogy forradalmi jellegű s így természetes, hogy rendkívüli helyzetet teremtett mindenfelé. Semmiféle nagy munkásszakma sztrájkja nem érinti olyan általánosan az embereket, mint egy ilyen általános forgalomszünetelés, a mely megakadályozza az emberek szabad mozgását, áruk és élelmiszerek szállítását, a melyek minden embert kisebb-nagyobb mértékben érdekelnek. A vasutasok sztrájkja tehát minden téren nagy zavart, sok dologban pedig óriási kárt okoz, a mely óráról-órára emelkedik s kiszámíthatatlan nagyságúvá növekszik. Nem kell egyebet kiemelnünk a személy- és áruszállítás szüneteléséből eredő roppant károkon kívül, mint például a postai forgalom szünetelését, a melynek következtében nem kapjuk meg leveleinket, lapjainkat és ami legfőbb, a pénzszállítás is megakad. Ezt a zavart az egész országban érzik s így nálunk Nagybecskereken is. A postai forgalom hiányából az emberek úgy érzik magukat, mintha el volnának zárva a világtól s ostromolják a lapok szerkesztőseit, a melyek távirati és telefon összeköttetések révén hírt adhatnak a világban történő eseményekről. A mi szerkesztőségünkben is állandóan csilingel a telefon, ki-be járnak az érdeklődő emberek s hiába függ a falon: „Az idő pénz”, az újságíró lázas munkája mellett soron kívül is kénytelen fölvilágosítással szolgálni s megnyugtatóni a gyöngébb szívűeket, hogy a világ még nem dőlt össze s valószínűleg rövid idő alatt minden visszatér rendes kerékvágásába. A vidék kisebb közégeiben pláne nagy zavarban vannak az emberek, mert nekik egyáltalán nincs lapjuk, a mely hírt adjon az eseményekről s így telefon utján szeretnék elmondani a lap tartalmát. De a ki nem elégíthető kíváncsiság és a hírszomjúság csak a kellemetlenségek közé tartozik, az már azonban baj, hogy az élelmiszerek a vasuti raktárakban romlanak, a fűszerek boltjában fogy az áru s ha netalán, ami azonban hihetőleg kizárt dolog — sokáig tartana ez az állapot — nem tudnák kielégíteni a közönség szükségletét. Fűszereink és kereskedőink már is elkeveredve beszélnek kárunkról. És körülbelül ilyen a helyzete az iparosoknak is, akik vidékre megrendelt áruikat nem tudják szállítani s így nem tudnak keresetükhöz jutni. A pékek már azzal biztatnak, hogy miután elesztőt nem kapnak, holnap már nem süthetnek süteményt s így megeshetik, hogy holnap kávékat kiffli és zsemle nélkül kell elfogyasztanunk. Zavart csinál a sztrájk még a bírósági eljárásban is, mert a felek, vádlottak, tanúk, alperesek, fölperesek, no és az ügyvédek, akiknek nem egy helyben van dolguk, lemaradnak a tárgyalásokról s a bíróságok nem egy ügyet kénytelenek jobb időkre elhalasztani. Nem utolsó dolog a szintársulat helyzete sem. Ballák most úgy lógnak például Losonc és Nagybecskerek között, mint — némileg merészen — sánta hasonlattal szólva — Mohamed koporsója. Itt vége a szezonnak, Losoncon megkellene kezdeniök s nem mozdulhatnak el. Még csak hagyján volna, ha diszletük és ruháruk itt lenne Nagybecskereken. Akkor hát zavartalanul játszhatnának Nagybecskereken addig, amíg a sztrájk megszűnik. De a diszleteket és ruhákat a sztrájk előtt elküldte Balla Losoncra és azok most valahol az utban pihennek. A szintársulatnak azonban mégis kell csak valamit csinálni, hát addig Nagybecskereken játszik, amit lehet. A közönség bizonyára méltányolni is fogja helyzetüket. Sok, sok ilyen fönnakadást lehetne még felsorolni, úgyhogy hasábotok lehetne megtiltoni velük, ha éppen egyebekre is nem kellene helyet szorítani. De így a zavarok hosszú sorát nem mondhatjuk mind el, csak éppen rámutatunk egyre-másra, amiből azután következ-

tetni lehet a többire. Reméljük azonban, hogy a baj nem tarthat sokáig s mielőbb helyreáll megzavart életrendünk.

— **Elmaradt törvényszéki tárgyalások.** Más helyen eszeteltük azt a zavart, melyet a vasutasok sztrájkja minden téren s így az igazságszolgáltatásnál is előidézett. Most itt mint tény külön konstatáljuk, hogy a nagybecskereki kir. törvényszéknél a mai napra kitűzött több tárgyalást, mivel a vasuti sztrájk miatt a vidéken lakó felek és tanúk nem jelenhettek meg, nem tarthaták meg s máskorra halasztották.

— **Betörés a buzíási róm. kath. templomba.** Kubicek János buzíási plébános jelentést tett, hogy tegnapelőtt déiben ismeretlen tettes behatolt a plébánia-templomba, hol a perzselyeket feltörte és tartalmától megfosztotta. A csendőrség a tettes kézrekerítése érdekében mozgósította egész apparátusát.

— **A fényi gyilkosság.** Tegnapi számunkban már említettük, hogy Fény község határában rejtélyes körülmények között meggyilkolva találták Rosu Dömötör odaváló juhászt. Az eset még mindig nincs teljesen tisztázva, de már mégis a megoldás felé közeledik a dolog. A párdányi járási csendőrmester és a módosi csendőrpáncsnok által együttesen vezetett nyomozást eddigelé a következőket derítette ki: Rosu Dömötör a 15 éves unokájával Rosu Valérral már hetek óta együtt tanyázik kint a mezőn, a hol juhaik legelnek. Így volt ez a gyilkosság napján is, midőn a mezőn dolgozók őket együtt is látták. Mult hétfőn délelőti 9 órakor Rosu Valér azzal a jelentéssel jött Fény községhez, hogy nagyapját az éjjel agyonütötték. A helyszínén megjelent csendőrök Rosu Dömötört az éjjeli szállástól 85 lépésnyire vérbefagyva találták. A kérdőre vont unoka előadta, hogy hallott ugyan éjszaka lármát, sőt segélykiáltást, de állítása szerint oly mélyen aludt, hogy bővebb részleteket nem tud. Kitudódott továbbá, hogy Rosu utolsó időben földet eladogatta s e miatt vejei közt elkeveredett s folytonos perpatvar volt házában. Érdekes, hogy Rosu kutyája oly hűen őrizte Rosu hulláját, hogy attól csak erőszakkal lehetett elvonszolni, ami arra enged következtetni, hogy idegen aligha férkőzhetett közelébe, hanem csak ismerős lehetett a gyilkos. A gyanu tehát a rokonokra terelődött annál is inkább, mert ismeretes volt, hogy Rosu békeszerető ember, kinek haragosa nem volt. A vizsgálat tovább folyik.

— **Uj motoros vasuti vonal.** Az arad-ésanádi egyesült vasutak igazgatósága tudvalevőleg terve vette, hogy a motoros vasut járatát, amely most Battonyáig halad, kiterjeszti Szegedig. A motoros vasut továbbvezetésére nézve a vasutigazgatóság most készíti a terveket. Nagy súlyt helyez az igazgatóság arra, hogy Arad és Szeged közt minél sürűbb legyen a motoros közlekedése. A vasut a rendes menetrenden kívül megrendelésre külön időben is fog közlekedni. Különvonatot bármely időre lehet rendelni és ezért tíz személyig 20 koronát kell fizetni. A motoros járatot még ez évben megindítják Arad és Szeged között.

Színház és Irodalom.

* **Bob herceg.** Tegnapi este a színházban ismét a Bob herceg melódiai csengtek fülünkbe, de úgy látszik a multkori két zsfolt ház már kimerítette a közönséget s tegnap erősen megrikult padosorok előtt folyt le az előadás. A távzásra készülő szintársulat már kissé vontatottabban is játszott, de egyébként nem lehet különösebb kifogásokat tenni ellene. Balláné Csik Irén bucsufelleptül választotta Bob herceget, a mely egyik legjobb szerepe s tegnap is bájosan játszotta a pajkos királyfi és nagy tetszés mellett énekelt. Annet Lányi Edith adta s szintén kedvesen és szépen énekelt. Pompás humorral és derűtséggel közben játszott Sziklai Miklós Pomponiust. kupléit ötletesen fűszerezve a nap szenzációjával a sztrájkjal, a melyről viharos tapsok mellett így énekelt:

Beckerekről Temesvárra
Akar egy ur utazni,
A városban majd megkékül
S a portást megkérdezi:
Hát ez kérem miféle rend,
Mért nem indul a vonat?
Tán valahol karambol volt
S azért kézik oly sokat?
Dehogy kérem — szól az vissza
— Sztrájkolunk egy pár hetet
S akkor a luk... akkor a luk...
Akkor a Lukács fizet!

A többi szereplők is jól megállták helyüket, így: Fehér Laura, T. Székely Janka, Pécsi László, Czaky Ligethi stb. (S—s.)

* Még

szintén nagy sztrájkja. Ma előadásuk s utazniok, de a vasutasok netelvéen, nem maradni még még nem p diszletük n csak fogyaté mények köz elöadásra val darabokat ad a négy előad zöleg allitott előadá-ban fiu és a h szombato délutáni eletes u adjak, este árakkal „Az közönségünk súlyos helyze meges látoga vesztésüket.

* A „Zer

zenemű folyó 8-ik füzeté a gokat közli: a harang Tibi Bihari keseg Erdélyi Pató Budapest és német szöve hymnusz, Russ tartalommal je kiváló fontossá füzeté, úgy ho műveket, mel jelennek, a h ben kapjak. E 12 kor., félve korona. Előfizet valamint az elő Magyarorsz kiadóhivatalában 22/24. sz., h megjelent zene

TAV

A képv

A képvise vasutasok szte Az ülésen miután az üle szólalt fel szer tot kért a Ház Tisza Is kereskedelemig vasutasokkal v ma két irányba fedezet mellett indult, a más Püspökladány holnapra a to állítani, ha nem a vasuti állások ezer ajánlkoz terére lépne, lépéseket a bék Vöröss í aszlón közvetítésével kozni a vasutas kereste szólót reménye a re kormány a vas a melyeket kü tőknek talált. H tasok nem ism rendezési javas küzdelemben. M hogy a javasla pítja a kedélye felszólalókat, h fejezést, a me hetik, hogy obje désen. (Élénk h

ban, hogy a helyreáll meg-

nyalások. Más helyet a vas-

számunkban határában

rad-csanádi öleg tervbe

zinházban fűtünkbe.

ház már sen meg-

sik Irén a mely játszott

nyelüket, Pécsi (S-s.)

* Még négy előadás. Derék színészeinknek szintén nagy zavart és kárt okoz a vasutasok sztrájkja. Ma lett volna Nagybecskerek az utolsó előadásuk s holnap már Losonera kellett volna utazniok, de hát ezuttal ők csak terveztek s — a vasutasok végeztek. A vasúti közlekedés szünetelvény, nem utazhatnak el s kénytelenek itt maradni még vagy négy előadásra. Ez ellen talán még nem panaszkodnának, de a ruhatárak és diszletük nagy részét már elküldték s most itt csak fogyatékos állapotban vannak. Ilyen körülmények között nem állhat elő a társulat a három előadásra válogatott műsorral, hanem csak olyan darabokat adhat, amihez van kellő diszletük. Így a négy előadást műsorát a következőképpen állította össze: Holnap pénteken zóna előadásban leszállított helyárrakkal: „A postás fiú és a huga” című énekes bohózat megy, szombaton „A Bób herceg”, vasárnap délutáni előadással fél helyárrakkal a „Tisz-eletes ur keservei” című józsi bohózatot adják, este pedig mérsékeltlen leszállított helyárrakkal „Az aranyvirág”-ot. Hiszszük, hogy közönségünk méltányolni fogja a szintársulat súlyos helyzetét s a hátralevő előadásokon tömeges látogatásával némileg kárpótolni fogja veszteségüket.

* A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XI. évfolyam 8-ik füzeté a következő szép zenemű újdonságokat közli: I. Gerber Jenő „Jaj de busan szól a harang Tihanyba” magyar dal. II. Greizinger-Bihari kesergője, magánhegedűre átírva. III. Erdélyi Patat Leo „Dori von Freischmecker” Budapesti konfiskált szenzációs kuplé, magyar és német szöveggel. IV. Lwoff Sándor „Orosz himnusz, Russische Nationalhymne.” Ily gazdag tartalommal jelenik meg a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zenemű folyóirat minden egyes füzeté, úgy hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelennek, a havonta kétszer megjelenő füzetekben kapják. Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 6 füzetre 3 korona. Előfizetheti a most folyó II. évfolyadra, valamint az előző évfolyadokra is a „Zenélő Magyarország” (Klöckner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VIII., József-körut 22/24. sz., hol egyúttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.
A képviselőház ülése április 21-én.
— Távirati tudósítás. —
Budapest, április 21.

A képviselőház mai ülését ismét a vasutasok sztrájk-ügye töltötte ki. Az ülésen Perczel Dezső elnököt s miután az ülést megnyitotta, Kubik Béla szólalt fel személyes kérdésben s bocsánatot kért a Háztól tegnapi közbeszólásáért. Tisza István gróf miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszter helyett, ki a vasutasokkal van elfoglalva, kijelenti, hogy ma két irányban indultak el vonatok katonái fedezet mellett. Az egyik vonat Bécsbe indult, a másik vonat délután valószínűleg Püspökladány felé indulhat el. Hiszi, hogy holnapra a forgalmat már helyre lehet állítani, ha nem is normálisan. Egyebekben a vasúti állásokra elő van jegyezve néhány ezer ajánlkozó. Mielőtt a törvényes eljárás terére lépne, kötelessége volt az utolsó lépéseket a békés egyezsége megtenni és Vöröss laszlónak kijelentette, hogy az ő közvetítésével kész tárgyalásokba bocsátkozni a vasutasokkal. Vöröss késő este telkereste szólót és előadta, hogy van reménye a rend helyreállítására, ha a kormány a vasutasok pontozatait elfogadja, a melyeket különben ő részben teljesíthetőeknek talált. Hangsúlyozza, hogy a vasutasok nem ismerték tökéletesen a fizetésrendezési javaslatot és vakon mentek bele küzdelembe. Meg van győződve arról, hogy a javaslat nyugodt tárgyalása lecsillapítja a kedélyeket. Kéri a napirend előtt felszólalókat, hogy kerüljenek minden kifejezést, a melyek a dolgokat elmérgesíthetik, hogy objektivitással átéssenek a kérdésesen. (Élénk helyeslés jobbról.)

Polónyi Géza pártja nevében sajnálja a mozgalom kitérését, de a kormány eljárását is tapintatlannak tartja a mozgalommal szemben. Tiltakozik a vasutasok letartóztatása ellen s a gyülekezési jog megsértését látja abban, hogy a kormány a vasutasok gyűlését betiltotta. Szerinte azzal nem működnek a béke érdekében, ha szuronyokkal fenyegetőznek. De ettől nem is ijednek meg a sztrájkolók, mert a golyó nem mindig találja polgártársaikat. Ohajtja, hogy a kormány a rendet helyreállítsa, de a szülő pártja fentartja, hogy majd később a kormányt eljárásáért felelősségre vonja.

Tisza István gróf miniszterelnök nem hagyhatja szó nélkül Polónyinak a szuronyokra vonatkozó bizonyos lázító tendenciával mondott megjegyzését, amelyről hinni akarja, hogy nem bűnös szándék vezette ebben Polónyit. Polónyi mintegy lázított a hadsereg ellen az immunitás védelme alatt.

Polónyi Géza: Elmondom máshol is Tisza István gróf miniszterelnök: Akkor viseli is a következményeit. Polónyi fejtegetései esküszegésre való csábítás a katonai hűség ellen. (Zajos tiltakozás az ellenzéken.) Ha sikerül olyan eszméket elhiteitni, melyeket Polónyi feszeget, akkor annak véres következményei lesznek (Helyeslés jobbról.) A sztrájkra vonatkozólag ismétli, hogy a **nagygyűlés betiltását a kormány fentartja.** O csak abba egyezett bele, hogy ma a szolgálat felvétele tárgyában gyülekezzenek. A mi a tegnapi letartóztatást illeti, az azért történt, mert az állam tulajdonát képező vonatokat önként lefoglalták a maguk számára s ugyan-csak az állam tulajdonát képező közszenet elhasználták.

Az ellenzéken erre nagy zaj támadt, úgy, hogy az elnök kénytelen az ülés felfüggesztésére figyelmeztetni a lármazókat. Nessi Pál: Nem volt joga a rendőrségnek letartóztatni.

Tisza István gróf miniszterelnök: Igen is joga volt, sőt még vizsgálati fogságban is tarthatna volna őket.

Erre ismét viharos zaj támadt az ellenzéken, úgy, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. A felfüggesztés az ellenzéknek igen váratlanul jött és nagy meglepetéssel fogadta.

A német császár egészsége.
Budapest, április 21. (A „Torontál” ered. távirata.) Jól értesült forrásból eredő berlini jelentések szerint a német császár déli utazása rendkívül jó hatással volt az uralkodó egészségére s határozottan állithatni, hogy a császár teljesen meggyógyult.

Az angol királyi pár útja.
Budapest, április 21. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Kopenhágából jelentik, az angol király és királyné Vamdrupból visszautazott Londonba.

Göthe-szobor Strassburgban.
Budapest, április 21. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Strassburgból jelentik, az ottani Göthe-szoborral már teljesen elkészültek s május elsején leplezik le ünnepélyesen. A szobor 150 ezer márkába került.

A drotnélküli táviró.
Budapest, április 21. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Cetinjéből jelentik, Montenegró most tárgyalásokat folytat Marconival, hogy Bari és Antivari közt drotnélküli távirót létesítsen.

Határidő-üzlet.
Budapest, április 21. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak részben csökkentek. Az üzlet pang. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
Buza (áprilisra 1904.) . . . 7.76 — —
Buza (októberre 1904.) . . . 7.82 — —
Tengeri (áprilisra 1904.) . . . 5.08 — —
Zab (áprilisra) . . . 5.18 — —
Zab (októberre) . . . — — — —
Rozs (áprilisra) . . . 6.25 — —
Rozs (októberre) . . . — — — —

Budapesti gabonatözsde.
Budapest, 1904. április 21.
A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	7.95	8.20	80	8.30	8.50
Pestvidéki uj	76	7.90	8.15	80	8.25	8.40
Bánsági uj	76	7.75	7.95	80	8.10	8.20
Bácskai uj	76	7.95	8.20	80	0.—	0.—
Rozs elsőrendű					6.30	6.50
„ másodikrendű					6.25	6.35
Árpa takarmány					5.80	6.—
„ égetni való					5.70	5.80
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab —					5.50	5.70
Tengeri bánsági					5.10	5.20
„ másnemű					—	—
Repcse káposzta					10.35	10.55
„ bánsági					—	—
Köles —					5.30	5.40

VÁROSI SZÍNHÁZ.
Nagybecskerek, csütörtök, április hó 21-én:
Aranyvirág.
Regényes operette 3 felvonásban
Személyek:
Potyoviev Daniló herceg — — — Sziklay Miklós
Beppo — — — Gáthy Kálmán
Silvio } hajós legények — — — Péchy László
Carló — — — Gere Zsigmond
Aranyvirág } — — — Lányi Edith
Tina — — — Fehér Laura
Lola — — — T. Székely Janka
Carina — — — L. Várday Júlia
Stone Ellen } amerikai milliárdosok Harmath Józsa
Gauld Harry } — — — Ligetly Lajos
Egy tapasztalatlan ifjú — — — Vándory Gusztáv
Mme Mérilon Lise } nagyvilági hölgye' Dulich Mariska
Diasz Diana } — — — Fehér Laura
Kezdeté 8 órakor.
Holnap, péntek, április hó 22-én:
Zónaelőadás fél helyárrakkal.
Postás fiú és a huga.

Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.
Ervényes 1903. október hó 1-től.
Érkezik:
a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 55 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 25 p. este 6 óra 55 p.

Indul:
a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antallálya—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Nyilttér.*)

Rövid használat után nélkülözhetlen.
Igen alkalmas utazásoknál.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.
Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 8-án.

Szaga Kalodont

nélkülözhetlen fogtisztító-szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fontartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hárihatók el ez által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „Kalodont”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kiténően egyesíti.

(95—21.6)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

